

vidt omkring i Provindserne, og som jo vel til dels endog styres af vedkommende Skippere, med Søie kan fordre en saadan fuldstændig Regnskabsførelse. Dernæst kommer Apothekerne. De staa jo lidt aparte. De store Apotheker i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne ere vistnok vel i Stand til at føre saadanne Regnskaber, og iøvrigt ere jo Apothekerne i det Hele efter Forordningen af 1832 særlig nævnte som regnskabspligtige. Imidlertid gjælder det vel ogsaa her med Hensyn til de mindre, at det maaste er noget vel vidt at gaa saa langt som efter Forslaget. Endelig komme Sparekasserne. Jeg tror, at noget Sigtende gjælder der som med Hensyn til Assurancevirksomheden, at det maaste var bedre at undergive disse saa overordentlig vigtige Forhold en særlig Ordning, der tog Hensyn til de særlige Forhold, som gjælde for disse. Dette var altsaa de Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om den egentlige fuldstændige Regnskabsføring. Derimod er det min Overbevisning, at man med Hensyn til Detaillisterne bør nøies i det Hele med den ringere Regnskabsføring, som findes omtalt i § 2, andet Stykke, at de skulle føre en Kassebog og en Bog over Gjæld og Tilgodehavende, saaledes, at der tillige bliver Spørgsmaal om en Statusopgjørelse. Det er jo i Virkeligheden her egentlige Primanoteringer, der foregaa, som kræves i deres simpleste Form. Her vil kræves en Kassebog, der egentlig omfatter al kontant Om sætning, og en Bog over Gjæld og Tilgodehavende, hvilken jo væsentlig i og for sig omfatter de egentlig kontante Om sætninger. Naar man saa tillige kræver en Statusopgjørelse, synes det at være i alt Fald det, som man efter de foreliggende Forhold er besejret til at forlange. Hvis man saa dog ønskede noget videre at anvende Tanken om, at Om sætningens Størrelse skulde have Indflydelse med Hensyn til Bogføringen, var det jo maaste muligt, at man kunde gaa den Vej at sige, at naar en Detailforretning i en Arrække, lad os sige i 5 Aar, havde viist en ganske betydelig Om sætning, f. Ex. 100,000 Kr. om Aaret, ryttede Vedkommende op i de store Handels Række, og saa skulde han sørge for at have virkelig komplet Bogholderi. — Gaar man nu over til den anden Gruppe af Forhold, Produktionsvirksomheden, er der jo der, vistnok med fuld Søie, krævet, at Fabrikvirksomhed betinger en fuldstændig Bogføring. Jeg skal imidlertid her tilføie, at den moderne økonomiske Udvikling har ført til en ny Gruppe af Næringsdrivende, som dog Næringsloven forsaavidt allerede kjender,

som den i sin § 17 omhandler Entreprenører. Det er jo Folk, hvis Virksomhed naturligvis maa sættes paa Søide med en hvilken som helst Virksomhed, der drives i det økonomiske Samfund. Der er iblandt dem Folk, der paatage sig de største og vanskelige Forretninger, Folk, der løbe en overordentlig stor Risiko, og Folk, der naturligvis i stort Omfang maa benytte sig af Kredit. Lige overfor disse maa det ganske sikkert fordræ, at deres hele Virksomhed drives efter rationelle Principer. Jeg skal indrømme, at det er noget vanskeligt at afgrænse dette Begreb, men det Samme gjælder i og for sig ogsaa om Fabrikvirksomheden. Der er jo ikke nogen Tvivl om, at det er et meget vanskeligt Spørgsmaal at afgjøre, hvorvidt en Næringsdrivende er Haandværker eller Fabrikant. Det er Noget, der i det enkelte Tilfælde maa afgjøres efter samtlige foreliggende Omstændigheder. Jeg kommer derefter til de egentlige Haandværkere, og der forekommer det mig, at de ligeledes bør være forpligtede til at føre det nødvendige Regnskab, men heller ikke Mere end dette. Jeg skal dertil føie, at der jo kan være god Grund til at undtage det ganske lille Haandværk for al Regnskabspligt i Lighed med de Regler, der ere paatænkte anvendte med Hensyn til Høiere. Jeg skal i saa Henseende henvisse til Reglen i Næringsloven om, at naar de Paagjældende kun arbejde ved egen og Husstands Hjælp, ere de ikke forpligtede til at løse noget som helst Borgerstab eller Næringsbevis. Hvad dernæst angaar Reglerne om Bogføring, er jo Reglerne for den fuldstændige Bogføring givet meget udførlig. Jeg tør vel antage, at de ere givne med en saadan Sagkundskab, at de i og for sig ere rigtige og forsvarlige; jeg besidder i alt Fald ikke den Indsigt i disse Forhold, at jeg skal indlade mig paa at kritisere dem. De maa vistnok antages at være gode, fordi de blot indskrænke sig til det, der er deres sande Omraade. Der er kun et enkelt Tilfælde, som jeg vil tillade mig at hente Opmærksomheden paa. Det er Forfriksen i § 3 om Dagbogen. Denne er jo ikke nogen Bog i den Forstand, at Resultatet af den løber ud i egentlige Pengeposter til Kredit eller Debet og den er jo forsaavidt forskjellig fra den nuværende Journal, saaledes som den findes nævnt — ganske vist ikke defineret — i Forordningen af 1832. Men uden at jeg skal fordybe mig i Detailler om Bogføring, vil jeg dog sige, at Journalen jo ganske vist kun har egentlige Poster, det vil sige saadanne, som medføre en Kreditering eller en Debitering. Forholdet er jo vel i Almindelighed det